

Nilska gos (*Alopochen aegyptiaca*)

Opis: Srednje velika vodna ptica, večja od mlakarice, z nekoliko gosjim videzom, dolgim vratom in dolgimi nogami. Telo meri 65–75 cm, ptica pa tehta približno 2,5 kg. Spola sta podobna, le da so samci nekoliko večji od samice. Telo je pretežno sivorjavo, po hrbtu temnejše rjavo ali rdečerjavo. Okoli očesa je izrazit rdečerjav kolobar, na spodnjem delu vratu pa še ožji rdečerjav kolobar. Kljun in noge so rožnate barve. V letu se razkrije kontrastna obarvanost peres, saj so letalna peresa črna, sekundarni krovci pa beli. Večina teh znakov je odsotna pri mladostnih osebkih. Prvoletni osebki imajo rjavkasto glavo, okoli oči nimajo obarvanega kolobarja, nimajo proge na vratu, kljun pa je siv. Mladiči so po obarvanosti zelo podobni mlakaricam, a so bolj sivkasti, mlakarice pa bolj rumenkaste.

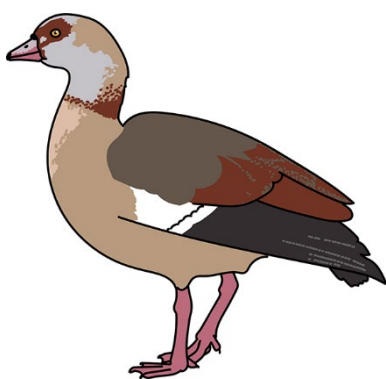
Še posebej v letu je podobna v Evropi domorodni rjasti kozarki (*Tadorna ferruginea*), saj ima prav tako črna letalna peresa in bele krovce. A telo rjaste kozarke je bolj oranžnorjavo, glava je svetlejša, kolobar okoli oči pa temen. Kljun in noge so sive. Samec in samica rjaste kozarke se razlikujeta po obarvanosti. Samec ima okoli vratu temno progo, samice pa so brez. Med nilsko gosjo in rjasto kozarko občasno prihaja do križanja.

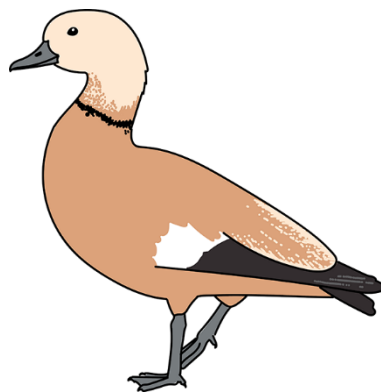
Nilska gos (*Alopochen aegyptiaca*)
Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Nilska gos (*Alopochen aegyptiaca*)
Foto: Bernard Dupont, CC BY-SA 2.0

(a)

(b)

Primerjava obarvanosti samca nilske gosi (*Alopochen aegyptiaca*) (a) in samca rjaste kozarke (*Tadorna ferruginea*) (b). Risbe: Paul Veenliet

Izvor: Afrika – južno in vzhodno od Sahare.

Status v Sloveniji: V Sloveniji je bila prvič zabeležena leta 2005 (Bordjan & Šinigoj, 2011), od takrat beležimo le občasne, naključne najdbe (Avibase, 19. 3. 2020). V italijanski pokrajini Friuli Venezia Giulia, ki meji na Slovenijo, je stalno prisotnih okoli 10 nilskih gosi, vendar v zadnjih letih niso gnezdile. Sloveniji najbližje območje, kjer je bila potrjena gnezditvev nilske gosi, je Laguna Caorle, v italijanski regiji Veneto (P. Utmar, osebna informacija).

Habitat: Parki, reke in mokrišča. V času gnezditve potrebujejo kombinacijo stoječe ali počasi tekoče vode ter travišč z nizkim rastlinjem. Zunaj obdobja gnezdenja se lahko zadržujejo tudi na travnikih, ki so precej oddaljeni od vodnih površin.

Poti vnosa: Pobeg ali izpust iz ujetništva. V zahodni Evropi je prisotna večja populacija, ki izvira iz naselitve. Morda iz te populacije izvirajo posamezni osebki, ki se pojavljajo v drugih delih Evrope (Gyimesi & Lensink, 2012).

Vplivi: Številni viri navajajo, da so nilske gosi v gnezditvenem obdobju agresivne in teritorialne. Vendar pa to večinoma izhaja iz izkušenj s pticami iz ujetništva, dokazov za agresivno vedenje v naravi živečih ptic pa je malo (npr. zasedanje gnezd ujed ali štokelj). Mestoma lahko povzročajo ekonomsko škodo zaradi objedanja ozimnega žita ali trave na gojenih travnikih (Gyimesi & Lensink, 2012).

Literatura:

Bordjan, D. & E. Šinigoj, 2011. Pojavljanje nilske gosi *Alopochen aegyptiacus* v Sloveniji. *Acrocephalus*, Ljubljana 32 (148/149): 81–83.

Gyimesi, A., & R. Lensink, 2012. Egyptian goose *Alopochen aegyptiaca*: an introduced species spreading in and from the Netherlands. *Wildfowl* 62: 128-145

Avibase: <https://avibase.bsc-eoc.org/checklist.jsp?region=SI>

Povzeto po: Kus Veenvliet, J. in P. Veenvliet, 2020. Opisi izbranih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Poročilo naloge: Materiali za ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah. Izvajalec: Zavod Symbiosis, so.p. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor.